

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (шести състав)

5 октомври 1988 година*

„Икономически дейности, извършени от членовете на религиозни общности
– Свободно предоставяне на услуги”

По дело 196/87

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда, съгласно член 177 от Договора за ЕИО от страна на Raad van State, Нидерландия по производството, висящо пред този съд между

Udo Steymann, пребиваващ в Амстердам,

и

Staatssecretaris Tan Justitie (Държавния секретар по въпросите на правосъдието)

относно тълкуването на Договора за ЕИО, и по-специално членове 2, 59 и 60 от него,

СЪДЪТ (шести състав),

в състав: г-н О. Due, председател на състав, г-н Т. Koopmans, г-н К. Bahlmann, г-н С. N. Kakouris и г-н Т. F. O'Higgins, съдии,

генерален адвокат: г-н М. Darmon,

секретар: г-жа D. Louterman, администратор,

като има предвид писмените становища, представени:

- за нидерландското правителство, от г-н Е. F. Jacobs, генерален секретар в Министерство на външните работи, по време на писмената фаза на производството и по време на устната фаза на производството от г-н заседанието от М. A. Fierstra, и двамата в качеството на представители,

- за Комисията на Европейските общности, от г-н Е. Lasnet, правен съветник и от г-н Р. J. Куурег, член на нейната правна служба, в качеството на представители,

като взе предвид доклада за съдебното заседание и след това за заседанието от 5 май,
след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 5 юли 1988 г.,

постанови настоящото

---

* Език на производството: нидерландски.

Решение

1. С Определение от 3 юни 1987 г., постъпило в Съда на 24 юни 1987 г., Raad van State, Нидерландия е отправил до Съда, съгласно член 177 от Договора за ЕИО, три преюдициални въпроса относно тълкуването на членове 2, 59 и 60 от Договора за ЕИО.

2. Тези въпроси са повдигнати в хода на производството между Udo Steymann и Staatssecretaris van Justitie, и основно целят да се установи до каква степен дейности, извършвани от член на религиозна общност, могат да се разглеждат като икономически дейности или услуги по смисъла на посочените по-горе разпоредби на Договора.

3. Ищецът в главното производство, г-н Steymann, германски гражданин, се установява в Нидерландия на 26 март 1983 г. За кратък период от време той е бил нает като водопроводчик. Впоследствие, той става член на религиозна общност, позната като „De Stad Rajneesh Neo-Sannyas Commune” (наричана по-долу „общността Bhagwan”), която поддържа своите материални нужди чрез търговски дейности, които включват управление на дискотека, бар и обществена пералня.

4. Приносът на г-н Steymann, към живота на общността Bhagwan се състои в извършване на водопроводна работа и в помещенията на общността и общи домакински задължения. Той също така взема участие в търговската дейност на общността. Във всички случаи общността осигурява материалните нужди на нейните членове, независимо от характера и степента на техните дейности.

5. На 28 август 1984 г. г-н Steymann е подал заявление за издаване на разрешително за пребиваване, за да продължи дейността си като наето лице. Директорът на местната полиция е отказал да издаде разрешително, след което г-н Steymann е подал искане до Staatssecretaris van Justitie за преразглеждане на решението, с което му се отказва издаване на удостоверение. С решение от 20 декември 1985 г. неговото искане е ата отхвърлено на основание, *inter alia*, че не е продължил дейността си като наето лице и впоследствие не е могъл да се ползва от правата на гражданин на ЕИО по смисъла на нидерландския закон за чужденците.

6. На 8 януари 1986 г. г-н Steymann е обжалвал това решение на Staatssecretaris van Justitie пред Raad van State, на основание, че като член на общността Bhagwan е получавал и предоставял услуги на тази общност. Националният съд е спрял производството и е отправил до Съда следните преюдициални въпроси:

„(1) Може ли дейностите, които се състоят, и изцяло са концентрирани около участието в общност, основана на религия или друга философия и като се следват правилата на живот в тази общност, чийто членове си предоставят един на друг облаги, да се разглеждат като икономическа дейност или като услуга за целите на Договора за създаване на ЕИО?”

(2) Трябва ли членове 59 и 60 от Договора за ЕИО да се тълкуват в смисъл, че няма предоставяне на услуги по смисъла на Договора, ако гражданин на една държава-членка пребивава в друга държава-членка за неопределен период от време, като установи своето основно местопребиваване в тази друга държава-членка, когато неговото пребиваване не е ограничено по това време от характера на услугите, които трябва да се извършат?

(3) Трябва ли членове 59 и 60 от Договора за ЕИО да се тълкуват в смисъл, че услугите не са получени по смисъла на Договора, ако гражданин на една държава-членка се установи да живее в друга държава-членка за определен период, като установи своето основно местопребиваване в тази друга държава-членка, когато неговото пребиваване не е ограничено по време от характера на услугите, които трябва да се извършат?”

7. За по-пълно разглеждане на фактите по делото, хода на производството и твърденията и доводите на страните, които са представени или описани тук само доколкото е необходимо с оглед мотивите на Съда, се препраща към доклада за заседанието.

По първия въпрос

8. С първият въпрос главно се търси да се установи до каква степен дейностите, извършвани от членове на една общност, основана на религия или друга философия, като част от дейностите на тази общност, могат да се разглеждат като икономически дейности по смисъла на Договора за ЕИО.

9. В началото трябва да се отбележи, че с оглед целите на ЕИО участието в общност, основана на религия или друга философия, попада в полето на приложение на правото на Общността само дотолкова, доколкото може да се разглежда като икономическа дейност по смисъла на член 2 от Договора за ЕИО.

10. Както Съдът е постановил в свое решение от 14 юли 1976 г. (по дело 13/76 Donà/Mantaro, Recueil, стр. 1333), извършването на дейност като наето лице или предоставянето на услуги срещу възнаграждение трябва да се разглежда като икономическа дейност по смисъла на член 2 от Договора.

11. Що се отнася до разглежданите в настоящото дело дейности, от представените пред Съда документи става ясно, че те представляват работа, която се извършва в и от името на общността Bhagwan във връзка с търговските дейности на общността Bhagwan. Очевидно е, че такава работа играе относително важна роля в начина на живот на общността Bhagwan и че само при специални обстоятелства членовете на общността могат да избегнат участието в тях. На свой ред, общността Bhagwan осигурява на материалните нужди на своите членове, включително джобни пари, независимо от характера и степента на работата, която те извършват.

12. По дела, като това пред националния съд, е невъзможно той да се произнесе *a priori* относно възможността, извършената от членовете на

въпросната общност работа да представлява икономическа дейност по смисъла на член 2 от Договора за ЕИО. Що се отнася до работата, която цели да гарантира независимост на общността Bhagwan, тя представлява съществена част от участието тази общност, услугите, която последната предоставя на своите членове може да се разглеждат като непряка *quid pro quo* за тяхната работа.

13. Въпреки това, трябва да се отбележи, както Съдът е постановил в свое решение от 23 март 1982 г. (по дело 53/81 Levin, Recueil, стр. 1035), че работата трябва да е действителна и ефективна и не такава, че да се разглежда като чисто второстепенна и допълнителна. В настоящия случай националният съд е постановил, че работата е действителна и ефективна.

14. Следователно, отговорът на първият въпрос трябва да гласи, че член 2 от Договора за ЕИО трябва да се тълкува в смисъл, че дейностите, извършвани от членовете на общност, основана на религия или друга философия, като част от търговските дейности на тази общност, представляват икономически дейности дотолкова, доколкото услугите, които общността предоставя на своите членове, могат да се разглеждат като непряка *quid pro quo* за действителна и ефективна работа.

По втория и третия въпрос

15. Основно втория и третия въпрос целят да се установи дали членове 59 и 60 от Договора за ЕИО включват случаите, в които гражданин на една държава-членка пребивава на територията на друга държава-членка и установи там основното си местопребиваване, за да предоставя или получава услуги там за определен период.

16. Във тази връзка, нидерландското правителство и Комисията правилно отбелязват, че членове 59 и 60 от Договора за ЕИО са неприложими в този случай. От съществуващата формулировка на член 60 става ясно, че постоянно извършвана дейност или, във всички случаи, без предвидими граници за продължителност, не попада в приложното поле на разпоредбите на правото на Общността относно предоставянето на услуги. От друга страна, такива дейности могат да попаднат, в зависимост от случая, в приложното поле на членове 48 - 51 или членове 52 - 58 от Договора за ЕИО.

17. В заключение, отговорът даден на втория и третия въпрос, трябва да гласи, че членове 59 и 60 от Договора за ЕИО не включват случаите, когато гражданин на една държава-членка пребивава на територията на друга държава-членка и определи там основното си местопребиваване, за да предоставя или получава услуги там за определен период.

По съдебните разноски

18. Разходите, направени от нидерландското правителство и от Комисията на Европейските общности, която представиха своите становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните

по главното производство настоящото дело има характер на инцидентен установителен иск в производството, висящо пред националния съд, последният следва да се произнесе относно разноските.

По изложените съображения,

Съдът (шести състав),

като се произнася по въпросите, отправени от страна на препратени му от Държавния съвет на Нидерландия с Определение от 3 юни 1987 г., реши:

1. Член 2 от Договора за ЕИО трябва да се тълкува в смисъл, че дейности, извършвани от членове на общност, основана на религия или друга философия, като част от търговските дейности на тази общност, представляват икономически дейности дотолкова, доколкото услугите, които общността предоставя на нейните членове, могат да се разглеждат като непряка *quid pro quo* за действителна и ефективна работа.

2. Членове 59 и 60 от Договора за ЕИО не включват случаите, когато гражданин на една държава-членка пребивава на територията на друга държава-членка и определи там основното си местопребиваване, за да предоставя или получава услуги там за определен период.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 5 октомври 1988 година.

Подписи